



**OTTA ISTVÁN VEZÉRŐRNAGY**  
**1909—1972**

A Hadtörténelmi Intézet és Múzeum munkatársai, a történettudomány és a hadtudomány művelői, folyóiratunk szerkesztő bizottsága nevében búcsúznak egykori parancsnokunktól, a tudományos kutatás és ismeretterjesztés fáradhatatlan szervezőjétől és irányítójától, a szerkesztő bizottság egykori vezetőjétől: Otta István vezérőrnagytól.

Otta István a munkásmozgalommal már korán, a húszas évek végén kapcsolatba került. Az egyetemista Otta István 1929-ben — igazságérzete és szociális gondolkodása által vezérelve — aktív tagja lett egy kommunista diáktanulókörnek, később, amikor középiskolai tanári diplomát szerzett, az állástalan diplomás szemével ismerte meg a Horthy-Magyarország igazi arculatát. A Statisztikai Hivatal szellemi szükségmunkásaként országos ismereteket szerzett azokról a szociális társadalmi és gazdasági problémákról, amelyek hatalmas erővel feszítették az ellenforradalmi fasiszta rendszer kereteit. E hatások eredményeképpen egyike lett azoknak, akik a legkorábban felismerték a Szovjetunió elleni háború népellenes, igazságtalan jellegét. Tartalékos tisztként hívták be a tragikus sorsú 2. Magyar Hadseregbe. A magyar nép érdekeivel homlokegyenest ellenkező rablőháború borzalmait, a felgyülemlett tapasztalatok, a katonatömegek embertelen helyzete, mérhetetlen szenvedései megérelték benne azt a gondolatot, hogy szakítani kell ezzel a háborúval, és szembe kell fordulni a katasztrófa előidézőivel, felelőseivel — a magyar nép igazi ellenségeivel.

A hadifogságban egyike volt azoknak, akik felhívással fordultak a németek oldalán harcoló magyar tisztetekhez. Önként jelentkezett antifasiszta iskolára és társait is erre ösztönözte. 1943 őszén lett a krasznogorszki antifasiszta iskola hallgatója, majd a tanfolyam elvégzése után 1945 februárjáig annak asszisztenseként dolgozott tovább. Ott vált

értelmileg és érzelmileg egyaránt igazi kommunistává, miközben másokat is formált és nevelt.

A Szovjetunióból 1945 februárjában tért haza, és Debrecenben tagja lett a demokratikus hadseregnek. A párt javaslatára azonban rövid idő múlva leszerelt és a Magyar Kommunista Párt Központi Pártiskoláján gyümölcsöztette elméleti képzettségét, pedagógiai tapasztalatait. A pártiskolán 1948 tavaszáig dolgozott, előbb előadóként, majd tanfolyamvezetőként.

1948-tól a Magyar Néphadseregben végzett felelősségteljes, egész embert követelő fáradságos munkát. S mint korábban más területen, a hadseregben is elsősorban pártmunkás volt. A Kossuth Akadémia politikai tisztjeként, majd a Petőfi Akadémia parancsnokaként vette ki részét a néphadsereg megszervezéséből, a politikai tisztek neveléséből. Ezt követően vezető beosztást töltött be a Politikai Főcsoportfőnökségen, majd 1956 augusztusában, az ellenforradalmat megelőző nehéz időszakban választották meg a Magyar—Szovjet Baráti Társaság főtítkárává.

Az ellenforradalom fegyveres leverése után, 1957 márciusában vizszatért a néphadsereg kötelékébe és ettől kezdve hosszú éveken át ismét itt gyümölcsöztette sokoldalú felkészültségét. 1958-ban ő lett a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum parancsnoka, ahol nyugállományba vonulásáig dolgozott.

Otta István azok közé a történészek közé tartozott, akik számára a történettudomány nem holt elmélet, hanem a valóság: a társadalom, az emberek megismerésének és forradalmi megváltoztatásának eszköze. Mint politikai nevelő, pártoktató lett történésszé, és az a törekvése, hogy a történettudomány tudatformáló, mozgósító szerepét népünk ideológiai nevelésének, szocialista felemelkedésének érdekében használja fel, egész történelmi pályafutására meghatározóan érvényesült.

Mint pártoktató, a párt történelmi munkaközösségének tagja, katonák, politikai munkások ezrei nevelésének, társadalomtudományi oktatásának felelős irányítója, a Magyar Tudományos Akadémia, a Történelmi Társulat vezető szerveinek tagja, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hadtudományi Választmányának elnöke tevékeny részt vállalt népünk, ifjúságunk történelmi gondolkodásának formálásában. Politikai érettsége, megalapozott marxista felkészültsége, ítélőképessége az oktató, nevelő, ismeretterjesztő munkában éppúgy elismerést és tekintélyt vívott ki számára, mint a tudományos tevékenység irányításában.

Igazi hazafi volt. Munkássága során lankadatlanul és következetesen küzdött a szocialista hazaszeretet erősítéséért, nemzeti múltunk szabadságharcos, forradalmi hagyományainak ápolásáért, méltó megörökítéséért és közkinccsé tételéért. A meggyőződés szenvedélyével tanított, nevelt, vitázott szóban és írásban.

Kiemelkedő, kezdeményező szerepe volt a magyar munkásmozgalom forradalmi fegyveres harcainak, internacionalista örökségének feldolgozásában. Mint a Partizán Szövetség történelmi bizottságának vezetője, még röviddel halála előtt is azon munkálkodott, hogy a partizán- és el-

lenállási mozgalom történetének tudományos feltárását az eddigieknél is szélesebb alapokra helyezve szolgáljuk a szocialista hazaszeretetre való nevelés ügyét.

A Hadtörténeti Intézet és Múzeum vezetése alatt belső szervezettőségét, tudományos és ismeretterjesztő tevékenységének színvonalát tekintve egyaránt jelentős előrehaladást tett.

Kiemelkedő felelősségérzettel végezte munkáját. Fáradhatatlansága, fiatalos energiája valamennyi munkatársára hatást gyakorolt. Körültekintő, megfontolt parancsnok volt, akinek a legapróbb részletekre is kiterjedő figyelmét, hozzáértését és segítőkészségét minden munkatársra, beosztottja tapasztalhatta.

Az utolsó pillanatig tevékeny volt. Dolgozott tudományos monográfiáján, munkálkodott fontos társadalmi funkcióiban. A népnek, a szocializmus ügyének elkötelezett kommunista forradalmár számára a közösségért végzett felelősségteljes munka az élet nélkülözhetetlen eleme volt.

Halálával nagy veszteség ért bennünket. Nehéz tudomásul venni azt a megváltoztathatatlan ténnyt, hogy nem lesz velünk többé a munkában, nem oszthatjuk meg vele gondjainkat, örömeinket. Hiányozni fognak nyugodt, mindig megfontolt, a lényegre megragadó állásfoglalásai, útmutatásai, tanácsai.

A hirtelen halál elragadta őt körünkből, de tovább él és hat mindaz, amit kommunista élete során alkotott. Élnek és hatnak azok az eszmék, amelyek életét vezérelték és amelyeket mint oktató, nevelő, parancsnok ezreknek és ezreknek adott tovább.